

DIPLOMA EN CULTURA, LECTURA I LITERATURA PER A INFANTS I JOVES

Universitat de València

Durada: 10 crèdits

Dirigit a: docents de primària i secundària, bibliotecaris, treballadors d'editorials i afins, llicenciats en Filologia i Pedagogia, diplomats en Magisteri

Titulació: els Titulats o Diplomats que superen l'avaluació obtindran un títol propi de la Universitat de València

Dirigit per: Gemma Lluch (IIFV)

Lloc de realització: Facultat de Filologia. Universitat de València

Horari: divendres de 17 a 20 hores i dissabte de 10 a 14 hores

Informació: Fundació Universitat Empresa
www.adeit.uv.es/postgrado
Telèfon 96 398 39 15
Correu electrònic: informacion@adeit.uv.es

Programa:

I. Cultura per a infants i joves

La cultura escrita i audiovisual, la cultura des d'una perspectiva econòmica i sociològica i el consumisme en l'adolescència. Per Antonio Ariño, Rafael Miralles Lucena i Pau Rausell.

II. Lectura i comprensió de textos

La comprensió lectora, la lectura d'imatges i textos, transmissió de valors a través de la lectura literària per Teresa Duran, Ramon Llorens, Antonio Mula i Eduardo Vidal-Abarca.

III. Literatura per a infants i joves

L'àlbum, les característiques dels textos per edats, la poesia, el teatre, la literatura oral, l'animació lectora, la selecció del llibres per edats, l'edició de llibres, el disseny gràfic, la crítica o l'experiència de l'escriptor per Pasqual Alapont, Anna Ballester, Josep Ballester, Pedro Cerrillo, Teresa Colomer, Miquel Descot, Joan Carles Girbés, Pascuala Morote, Joan Portell, Manel Romero, Ramon Rosselló, Cecilia Silva Díaz, Enric Solbes i Santiago Yubero.

Hi col·laboren:

Associació d'Editors del País Valencià
CEPLI-Universidad de Castilla-La Mancha
Consell Català del Llibre per a Infants i Joves (OEPLI-IBBY)
Conselleria de Cultura, Educació i Esport de la Generalitat Valenciana
Fundació Bromera per al Foment de la Lectura
Fundación Germán Sánchez Ruipérez
Universitat d'Alacant. Departament d'Innovació i Formació Didàctica

Entrevista

Josep Gregori

Arantxa Bea. Periodista

Fotografia: Axiu Fundació Bromera

A pesar de ser encara considerada sovint la germana petita de la Literatura amb majúscules, Josep Gregori, l'editor de Bromera, comenta la importància de la LIJ en la producció de gran part de les editorials del País Valencià, una societat amb un dels índex de lectura més baixos de l'estat espanyol. Per intentar lluitar contra aquest problema quasi endèmic, l'editorial d'Alzira va impulsar l'any 2002 la creació de la Fundació Bromera per al foment de la lectura, que dirigeix Josep Antoni Fluxà.

En aquesta entrevista, Gregori dona la seua visió del moment que travessa el món editorial valencià.

—Per què creu que la LIJ està menysvalorada respecte de la literatura per a adults?

—Perquè som els adults els que decidim què té importància i què no la té. Probablement, si deixàrem en mans de les criatures la decisió de quins llibres són més importants o quins llibres els agraden més, la situació seria diferent. **Els adults tenim el costum insà de llegir només les coses que creiem que ens agradaran i, de vegades, oblidem gèneres literaris complets: hi ha qui es fa major i ja s'oblida de la poesia, o qui pensa que el teatre només es per veure'l damunt**

d'un escenari, o qui creu que l'assaig es tan complicat que només aprofita a persones superdotades.

I seguint eixa correlació, existeix també la persona que pensa que la LIJ només és per a infants i això fa que se'n parle poc, que se la valore poc, perquè la majoria de la gent no la coneix, que se la menystinga perquè és per a un públic, entre cometes, encara no format.

—No obstant això, la LIJ és el sosteniment de gran part de les editorials valencianes.

—Sí, per descomptat. Ací estem a la cua pel que fa a índex de lectura, les enquestes ho demostren i la realitat quotidiana ho ratifica, estem en una societat no lectora. Una editorial normal ho tindria molt magre per sobreviure. No pot haver-hi les editorials que demogràficament ens tocarien, perquè no hi ha lectors que les puguem sustentar. En eixe terreny èrtic i inhòspit dels no lectors, l'únic agafall, l'única taula de salvació és la LIJ. Afortunadament els professionals tenim uns aliats fonamentals i impagables que són els mestres, que fan que els xiquets adquirisquen l'hàbit de la lectura i que haja un consum mínim de llibres i autors.

—Creu que hi ha bons autors i bons il·lustradors valencians de LIJ?

—Passa en el terreny de la LIJ el que passa en la literatura d'adults: probablement no estem a l'altura que ens tocaria com a societat que té una llengua pròpia, però si veiem el camí recorregut des que es va iniciar el conreu de la LIJ al País Valencià, el bot ha segut sensacional. Si agafem un text de Fuster, que és un dels principals iniciadors valencians d'això que és diu LIJ, i veiem com està construït ens adonem que hi ha molt bona intenció però poca cosa més. Hui en dia tenim una trajectòria d'anys, sabem què agrada als mestres, als pares i, sobretot, als xiquets. I al mateix temps estem al corrent del que es fa a altres països... Estem en el camí de tindre una LIJ normal, normalitzada.

—Pensa que la LIJ ha de tenir necessàriament un component pedagògic?

—Per a mi pràcticament tots els llibres tenen alguna ensenyança, i això ja és important, a vegades eixa lliçó és més evident, altres vegades més subtil, però sempre se'n poden traure coses positives; en el pitjor dels casos, un llibre que no ensenyara res, que no tinguera darrere cap component instructiu, sempre ensenyaria a llegir millor, és a dir, a tindre un major domini de la tècnica instrumental de la lectura. Però a banda hi ha el fet que hem de considerar l'entreteniment com a part de la formació integral de la persona: entretenir-se amb la lectura no és perdre el temps. Dit això, a mi sempre m'agrada que un llibre per a infants i joves aporte alguna cosa més que el simple entreteniment.

—I respecte a la crítica de la LIJ, creu que es fa amb el mateix rigor que la crítica de la literatura per a adults?

—Si ja és molt discutible la crítica per a adults, la crítica de LIJ jo només l'entendria com a una orientació per a pares i professors. Això que sembla una obvietat a vegades no pareix que siga així. En una crítica de LIJ —sempre parlant de criteris molt personals— s'hauria de dir els elements positius i negatius d'un llibre i què ens pot aportar, però a vegades hi ha crítics que sembla que guanyen punts com més coses dolentes detecten en un text per a xiquets, i per contra n'hi ha d'altres que no veuen més enllà del que posa a la contracoberta i els seus comentaris no deixen de ser-ne una perífrasi, sense haver entrat a fer cap anàlisi crítica o cap valoració. Entre eixos extrems ens movem, entre qui ratifica sense comprovar les bondats que es diuen a la solapa i qui es dedica a destrossar un llibre perquè creu que així queden més evidents les seues qualitats de crític.

—Parlem de la Fundació Bromera per al foment de la lectura, què destacaria del que s'ha fet fins ara, durant aquests tres anys de trajectòria, i quins són els objectius cap al futur?

—La Fundació, dirigida per Josep Antoni Fluixà, pretén crear lectors, nous lectors, donades les condicions especials que hem comentat abans que té el País Valencià. Aleshores, per ser més operatius, el que fem sobretot és actuar sobre els mediadors, és a dir, sobre bibliotecaris, professorat, equips psicopedagògics, etc., donant-los eines perquè puguem efectuar la seua tasca quotidiana d'animació a la lectura en els infants. Bàsicament fem conferències, cursets, prompte començarem a editar llibres, també tenim una pàgina web... es fan moltíssimes activitats al llarg de les terres del País Valencià. Una segona fase hauria de ser comptar amb els pares. Si la primera fase, principal i primordial, ha estat la dels mediadors, crec que a mitjà termini hauríem de fer activitats per a pares, perquè vegem que fomentar la lectura en els infants no és tan complicat.

—Creu que les institucions públiques valencianes s'impliquen prou en el foment de la lectura?

—La Direcció General del Llibre no compta amb recursos econòmics per dur endavant aquesta tasca amb dignitat. El que la societat ha de demanar és que es tinguen clares quines són les prioritats, està molt bé fer grans infraestructures però el benestar i la formació dels ciutadans crec que haurien de ser prioritaris, com a mínim no relegats al lloc on estan. Només cal comparar els diners amb què compta la Direcció General del Llibre amb els que compta qualsevol altra direcció general o qualsevol altra part de l'administració pública valenciana.

—Referint-nos a la LIJ, però també a la literatura per a adults feta al País Valencià, per què la producció editorial valenciana no acaba de creuar els límits de la Comunitat, per què gairebé no té presència a Barcelona ni a Madrid?

—Això és una qüestió en part de tradició: hi ha dos grans centres productors a l'estat espanyol, Madrid i Barcelona, que rivalitzen per tindre la capitalitat de l'edició a Espanya i concentren la immensa majoria de les editorials. Al voltant d'eixos dos nuclis s'ha creat una indústria d'arts gràfiques i uns professionals molt bons del món del llibre, aleshores cada vegada estos grans nuclis productors tenen millor qualificació, més potencia, etc. En canvi, el que passa en altres comunitats és que no hi ha eixa tradició recent, no hi ha indústries potents, no hi ha professionals formats i tot això és com partir des de zero. En Andalusia sembla que porten més bon camí que ací, i la trajectòria que els últims anys estan duent els portarà a ser la tercera potència de l'estat espanyol pel que fa a edició, però allí tenen més suport oficial. Tot i això, també és molt difícil trobar els llibres de les editorials andaluses a la resta de l'estat espanyol.

—Fa poc que s'ha creat el Gremi d'Editors del País Valencià, com una escissió de l'Associació d'Editors del País Valencià (AEPV), per què creu que ha passat això? Creu que aquest fet afectarà la promoció dels llibres valencians en mercats forans?

—Pense que els que han format el Gremi són una minoria d'editors que no se sentien còmodes al si de l'AEPV. Estudiant la producció de les dues associacions, es veu que es tracta d'una minoria d'editors i de producció, el gran gruix continua estant en l'AEPV. Jo crec que l'AEPV no es veurà afectada ni tampoc la trajectòria que duu de potenciar el llibre. Si la divisió de forces a la llarga serà perjudicial o beneficiosa és molt difícil d'escatir-ho ara, però en principi jo pense que una associació forta i potent que agrupe la totalitat dels editors seria la solució ideal.